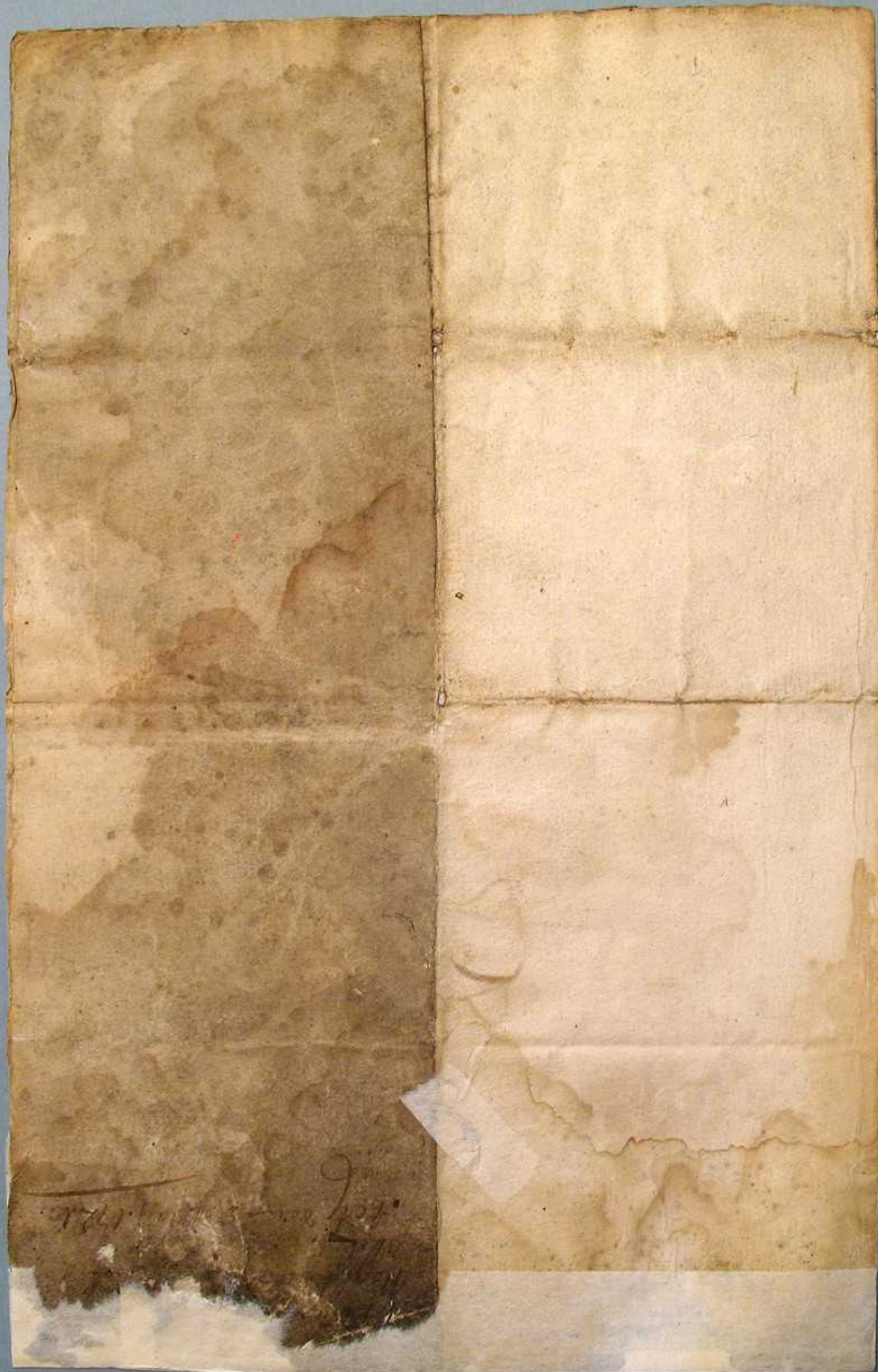

0115-06

Instructies voor de nachtwaker en schutter,
1721, 1727, 1736

Digitalisering Henk Hanselman 2009

Opdre. en Conditiën. Waarnaë sich den Naght
waaker en Schutter daer Maet Lighten voorde.
Stendrick Preustinck, als daartoe. Door deesen Wel
Edelen Gerichte, naest ingecoomen souseut en get.
Vinden van haar Ex^{te}. de. Hooghe Brue. Vrouw
Louyse Charlotte. Gravin van Swerij. Vrijvrou
van Heijden, als spassiderende, en Vrouw van
Lighten voorde. Gravin, en de ter presentie. endes int
Vrijwezen van de. Hofmeesteren ondergesch.
en Verdere. Bijweesende. Borgeren van Lighten
voorde, op heeden, is aangeselt, sall moer
ten reguleren.

Soo sall den tegenwoordigen, voorn. gestelden
 Nagtwater Hendricks preuftsminst gehouden
 Zijn als Nagtwater des winters van s'avonds
 de klokke. tijn tot smorgens de klokke vier
 uuren op de strate. te. Zijn, en van uyr
 tot uyr te. blazen en Roepen als sulx van
 oudts gebruikelijck, en ook in swaar weer
 van Donder. tuffen der uuren over de strate
 moeten gaan, Et welck hij ook bij andere tij
 den sal moeten doen, dog des Somers sall
 hij maar alleen van s'avonds te. elf uyr
 en tot smorgens de klokke drie uuren
 behoeven te gaan.

De. Nachtwaker sal gehouden Zijn des
Nachts op Braut preeijse te. passen, en ook
voornamen slijk wort hem hier mede. or de
en last gegeven om alle mensen soo hem
des Nachts op de strate ontmoeten aan te.
spreken en soo eenigh quaat Vermoeden
of anders moghten hebben deselve aan te
tasten en allarm te. maaken, en soo hen
ook eenige iust de. plaatsen ontmoeten die
des Nachts iust moghten gehagt hebben Nam
te examineeren, en soo iust quads van de sel
ve gedaan of verricht wird, allarm te ma
ken en deselve bij den officier aan te brin
gen.

Abschütten, soll den Rest v. Handr.

Preuſtink hebben te gedragen als van oudt
gebruikelijk, te weten des daags de ſanderſen
van de Borgers om gaen en Viſiteeren of
ook Nee. den eenen of den anderen tot ſchut
de gongh, ſulck Nee. aanſtont in het ſchut
ſchott te brengen en daarvan aan de eijge
naars vout landt op welcke de Beſtten ge
vonden aanſtonts Kenniffe hebben te gee
ven.

Voor alle welcke Dienſten den voor de Heer
dick Preuſtink als Nachtwaker en ſchut
ter des jaarlijx ſall hebben te profijteeren
en te genieten Loodane. en oolſymen ter en
opkomſten als daartoe van oudts heer heb
ben geſtaan en Nogh ſtaan mit dat
den ſelven onder Ede. ſall aanbelloven
all het geene voorschreeven en alle ordres
ſoo hem door den Richter ſullen gegeven
worden van tijdt tot tijdt getrouwelijck
en oprechtelijck nae te koopen en te obedi
veeren, bij poene dat ſoo hij yts in allen
moghte overtreeden of het geene voorschre
niet, of dentelijck Obediëren, hij Hendrick
preuſtink aduſtonts van ſijne Bedieneren.

gen conſent van den Ede. gerichter ſall kunnen afge
Heer en Borgers des ſett en Met Kenniffe als voor tho: is ſijn
der Stadt, plaats een ander aangeſtelt ſall kunnen
en moogen worden. Galle. welcke Bedie
ningen aan deſen Hendrick preuſtink worden
opgedragen niet ſoo ſeer uit ſijne bequaam
heijt maar meerder uit dat in hertigheijt
ten oirſaake van ſijne uiterſte en groote
Noodtlijden ~~te~~ ontrent ſijn Vrouw en kinde
ren, dog ſulck ſonder conſequentie.

Naar dat deſe Acte en ſandition aan Hendrick
Preuſtink van woord tot woord diſtinctelijck als
voorgeleeten in de deſen van de Rotmeſters en
Borgers heeft den ſelven naar preaviſatie van
de ſwaere Straffe des mainſt, en Met
ſolemnellen Ede. aanbelloft, all geene voordien
en dat hem nog weder ſoude kunnen belaste
getrouwelijck nae te koopen en te obediëren

So

Neel in ſijn uiterſte Vermoogen is. ſoo waar
hem God helpe. In waarheijt oirſondt is de
deſe door den Wolden Gerichte. Neffens Rot
meesters en ſijne ſesende Borgers onderteijkent
Atten Zichten van de den 5. May 1721.

J. H. W. W. W.

Jan. Knage als koorgevotte

Handr. iek kimmeren
als rotmeſters
Reiner Planten
Namens Berent Dorſ
horst

B. B. B. B.
R. Planten
Harmen Koutich
als rotmeſter

D. L. deen. Rotm.
D. deen. Jongſo als rot
meſter

J. deen. Koutich
Jac. Krabbenborg

Dit is Harmen Ebbink
ſijn mark met aan
holdinge van penne

J. deen. van Bronckgoor

J. deen. Koutich

Gedort van de deen. Koutich
J. deen. Koutich

Dit is Jacobus Bernink
ſijn mark met aan
holdinge van penne

Op den Leglemente waar
nae sich den Nachtwasser
en Schutter Otto ten Have
sah hebben te regularen.
~~Logist Rede bevestigt~~
Acty: den 3. July 1727.

Orde en Conditien waer nae sich den
naghtwaker en Schutter deser Stadt licht
ten worde Otto den Haage als daer toe door
deesen Wel Edelen Genichte ~~maakt inge met~~
ende der Presentie ende int Bijweesen
van de Rotm^{te} ondergesch^{te} en Versere Bijwee-
Londe Borgeren van Lichttenoorde op heeden
is aengesteld sal maeken Reguleeren

3 Juli 1727
1. ^A
Soo sal den heegenwoordigen Voorn: gestelden
Naghtwaker Otto den Haage gehouden Zijn als
Naghtwaker des winters van 9. avonds de Klocke
tien tot 1. morgens de Klocke vier uuren op
de Strate de Leyn, en van vier tot vijf de Glasen
en Roepen als Jule van vaders gebruiklijck is
En oock in Spaer. Meer, van Vonder Rusten de
uieren over de Strate moeten gaen, A. welck hij
oock bij andere tijden sal maeken doen, oogh
des Somers sal hij maer alleen van 9. avonds
te Elf uieren tot 1. morgens de Klocke drie
uieren behoeden te Gaen.

2.
De Naghtwaker sal gehouden Zijn des 9. naghts
op Brant Precijfelyck te Passen En oock voor
naementlyck wort hem hier mede Orde gage-
ven om alle menschen soo hem des naghts op
de Strate ontmoeten aen te spreken En soo
Enigh quaat Vermoeden off anders moghte hebben
deselue aen te lasten En allarm te maken, En
soo hem oock Enige sijt de Plaatse ontmoeten
die des 9. naghts jts moghten gehaelt hebben
naum te Examineeren En soo jts quaits van de
selue gedaen off verricht Wierdt allarm
te maken En deselue by den Officier aen
te brengen.

3.
Als Schutter sal den Voorn: Otto den

Slaven hebben de gedragten als van dichts ge-
bruykelyk de meesten des daeghs de Landen
van de Borgers omgaen en visiteren off ook
wee den Eenen off den anderen dat schade
gongh sulcke wee anstonds in het Schut-schot
te brengen en daer van aen de Eigenaers
van dat Land ga welcke de Beesten gevonden
aanstonds Kennisse hebben de gevee

Voor alle welke diensten den ~~voord~~ Otto den
Graave als Nachtmaker En Schatler des jaerlycx
Sal hebben te betalen En te genieten. Fooda
ne Emolumenten En ginkanten als daer toe
van oudts heer hebben gestaan, en noch staan
mits dat den Scleren, onder Edele Sal aendelo-
ven all het geene voorsch. En alle ordres
van tijt tot tijt getrouwelijck naar te nemen
en te gesegeeren, by weene dat soo hij iets in
allen moghte overtreeden off het geene voorsch.
niet ondentelijck moghte obediëren. Hij Otto
den Graave aenstaende van sijne bediening door
den Ed. Gerichte Sal kunnen afgeset En met
Kenijse en consent van die ^{Rijck} heer, en ^{en} Borgeers ge-
aangesteld Sal kunnen en moogen worden.

Naar dat deese acte en. Endeisen aan Otto den
Haaere van Noort tot Noort districtelijk was
voorgelesen in t. Bijwesen van de Notmeesters
van de Swaere Straffe des Maincets ~~en~~ met
Solomonen Ede verbeloofte al. geene voorsch.
En dat hem noch nader soude kunnen belast
getrouwelijck nae te komen en te obedieren
so veel in sin rijckers vermogen is.
So waer hem God helpe. In waerhijde

Orcanot is deese door den WelEd. Eerig
He Meffens Rotmeesters En Gynceffende
Borgers Ondergeteykent Actum
Lichtenevorde den 3 Julius 1727

J. H. Stump. Esq.

Joh: Krolle Ciermoote
Jacob: Krabbenborg Ciermoote

N: 32 Geurven R. 8 m.

Correct Youngest rot-
master

Handrick Kruijsen Rotterdam!

Henrick Rall Rotterdam
Gendel Houfend Raas wijster
Joh. G. van der
Harman Sangerloo Als getuyge

Orde en Reglement waar
nae sig den Wouds aangehoort
den Nagtwaker Der K. W.
in zijn bedieninge sult
hebben te reguleren,
Actum den 17. Decemb.
1736.

Orde en Reglement waarna

Sich den Nieuw door deelen Welken gerigh-
te. gecorenen, en ten Overstaan en bijweeten
Oder ondergeschreeven Schmeesters in plaats
van den Overleedenen Otto ten Haere, wees
derom aangestelden. Naghtwaeker en Schutter
Derik Wassinck in deese zijne bedieninge
sall hebben van tijdt tot tijdt te reguleeren;

17 Dec. 1786.

p. 9. a.

Ten eersten, soo sall dien Nieuw aangestelden Naght-
waeker Derik Wassinck gehouden zijn en wel
hebben te. Letten dat des Winters van S. Avonds
de klokke thien uijren tot S. Morgens de klokke
Vier uijren ~~ten~~ meesten tijdt op de Straete
zij en de Stadt geduygh door patrollere, en
alle uijren van 10. tot 4 uijr, op ijder uijr blas-
se en roepe, & welck sall beginnen met den
eersten Novemb^r en eindigen met den Laatten
Februarij, Dogh dat hij van den Laatten Feb^r
tot den eersten Novemb^r sall kunnen volstaen
met te gaan en blasen van S. Avonds te. 8 of
uijren tot S. Morgens de klokke drie uijr.

Ten tweeden; dat hij Naghtwaeker sall gehouden
zijn, des Naghts als voort: ten meesten tijdt blifsen
de uijren op de Straete te. zijn en de Stadt door
patrollereen, voornamentlijk bij sterke wint en
swaar Weer soo van donder en blixem als
anders, om onder Godts Zegen allen brandt
voor te. koomen off in tijds te. kunnen blusfen.
Dat hij oock well sall hebben te. letten op alle
menschen, soo hem des Naghts op de Straete ont-
moeten & hij iijst de plaatse als anders, deselve
te. examineeren, en soo eenigh quaat Vermoeden
dat iijst quaatst gedaen off voor moghten hebben
deselve aan te. tasten en bij den Officier aan
brengen.

En ten dorden, dat hij Derik Wassinck als Schutter

Sigh sall hebben te gedraegen naar Onder gewoonte, te weten des daaghs de Landrijen soo onder den klink van Lightendoorde gehooren end omgaan, en sien off het Vee van den eenen den anderen ten schade off nadeel moghte gaan, sulike Vee aantonts schutten en daarvan delijgen naar van het Landt waar op de beesten vindt, kennisse geeven, ten eynde haaren gekruenen schade konnen laten besien en op het geschutte Vee sigh verhaalen, als naar schutrecht behoort.

En Laastelijck, dat hij Derck Waffinck gedijgende Zijnen Dienst mede sall gehouden zijn soo op son-
dagen als andere Feestdagen den priester van het Orgel te trekken sonder dat daaraan yst manqueert. En dat hij oock den Vooght gedijgende zijne bedieninge in het doen van Exeritien, apprehensien, als anders, van tijt tot tijt sall moeten assisteren, deuselve Vooght in alle gelegentheden, het zij hoe het zij, op ordre van den Officier, als een assistent bekamt bijspringen, alle ordres vanden Officier van tijt tot tijt getrouwelijck Obedieren en waarneemen, sonder enige retracte off manquement, sulsten dat den selven bij weygerachticheit off disobediens van het een off andere aantonts door het Welde Gerichte sall kunnen afgeset, en met kennisse en consent ~~van de~~ als gewoonlijck een ander in des selfs plaats sall kunnen en moogen aangeset worden, all het welike voorsien hij Derck Waffinck met solennelen Ede sall moeten aanneemen stiptelijck te willen nakoomen.

p. 12. Voor alle welike Diensten hij Derck Waffinck als Schutter en Naghtwaaken &c. des jaarlijcks sall profiteeren en genieten, all soodane profijt ten een opkomsten als daartoe van oudt ge-
staen hebben en nogh staen, en nogh dagelijks nae Verijcht van saaken daarbij konnen koomen.

Maar dat deese Voorstaande Acte. en Re-
gelment

gelement aan den Kienus gekoorrenen Naght-
waaker Derck Waffinck in presentie en bijwe-
sen der Rotmeesteren distinctelijck van woort
tot woort was voorgeleesen, heeft des selven
naar proavisatie van der waere Straffe des main-
tedts met solennelen Ede aanbeldt all het
geene voorschreeven, en dat hem van tijt tot
tijt noch nader soude kunnen wegens den
Officier belast worden stiptelijck en getrouwe-
lijck te sullen en willen obedieren en nakoo-
men, soo veel als eenighsins in zijn Vermoo-
gen is. Soo waar hem Godt Helpe.
In waarheijt oiroud is deese door den Welde
gerichte en Rotmeesters Ondertijckent. At
tüm Lightendoorde den 17. Decemb^r 1736.

J. H. Stimp

Echter is hier bij namens de
Widuw van Wille den overleden
Naghtwaaker Otto ten Hade ver-
tocht geworden, dat aenselwe in
denmerchinges van hare onnossele
en opmuntige kinderen aen seker
moghte geacordeert worden de
halve helf van de Schutters gasten
van het Jaar 1737 en 1738 tot
haer Loulaas moghte toegestaan
worden het welck oock door den
Welde Gerichte en Rotmeeste-
ren is worden geacordeert en
bij den aengestelden Naghtwaaker
Derck Waffinck Caght ende
mits dees is aengenomen om
de Schutters gasten te halve helf
aen voorgemelte Widuw gedijgende
de voorgemelte twee Jaeren van
1737 en 1738 te sullen en willen
laten profiteeren sonder yst meer
alles naghtsaen sonder de minste

John Krolle (neemae
Harenen Jonge loo Ciesnote
D. L. Leunen Rotmeester
C. A. O. K. J. J. J. J.
so 20. 1736
Jan Lanchhoff Rotmeester
Dionrick Krijfs, Rotmeester
Ghendrick Kuel Rotmeester
Ghendrick Krijfs Rotmeester
Fred. Jan Bruijninch Vooght

consequenter ten Regarde van de nabegende
datum als vooren